

Minister Klimatu i Środowiska

BM-WP.050.155.2024.MN
3408812.13532648.10918850
Warszawa, 18-10-2024

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Posel Bożeny Lisowskiej **w sprawie spopieleni zwłok**, (znak: K10INT5064), przedstawiam następujące informacje w zakresie posiadanych kompetencji.

Emisja gazów i pyłów do powietrza z instalacji, w tym z instalacji do spopielenia zwłok lub szczątków ludzkich (krematoriów) regulowana jest przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska¹ oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy. Zgodnie z ogólną zasadą przyjętą w ustawie – Prawo ochrony środowiska, wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji powinno następować po uzyskaniu wymaganego prawem pozwolenia. Ustawa przewiduje jednakże, że w przypadku niektórych instalacji pozwolenie nie jest wymagane². Większość instalacji niewymagających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza objęta jest jednak obowiązkiem zgłoszenia³. Instalacje do spopielenia zwłok lub szczątków ludzkich są w przepisach regulujących te kwestie zaliczane do kategorii instalacji innych niż energetyczne. W przypadku takich instalacji o ewentualnym zwolnieniu z obowiązku uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza decyduje wielkość łącznej nominalnej mocy cieplnej wszystkich instalacji tego rodzaju położonych na terenie jednego zakładu oraz zakres i stopień ich oddziaływania na stan powietrza⁴. Analogiczne kryteria decydują także o potrzebie zgłoszenia.

Pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza są jednym z prawnych instrumentów przeciwdziałania zanieczyszczeniom. Pozwolenia wydaje się na wniosek

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia (Dz. U. poz. 881).

³ art. 152 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1510).

⁴ pkt 2 załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia:

2. zwolnione z obowiązku uzyskania pozwolenia mogą być instalacje inne niż energetyczne o nominalnej mocy cieplnej do 1 MW, opalane węglem kamiennym, koksem, biomasą, olejem napędowym, olejem opałowym, benzyną, biopaliwami ciekłymi, paliwem gazowym, z których:

- wprowadzane do powietrza gazy lub pyły pochodzą wyłącznie ze spalania tych paliw,

- wprowadzane do powietrza gazy lub pyły pochodzące z prowadzonych w tych instalacjach procesów innych niż spalanie paliw nie powodują przekroczenia 10% dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu albo 10% wartości odniesienia, uśrednionych dla 1 godziny.

podmiotu prowadzącego instalację, spełniający wymagania wskazane w ustawie⁵. W pozwoleniu określa się warunki emisji oraz wielkości dopuszczalnej emisji substancji wprowadzanych z instalacji do powietrza, a także obowiązki prowadzącego instalację oraz wymagane działania mające na celu m.in. ograniczenie stopnia i zasięgu oddziaływania instalacji na stan powietrza. Pozwolenia są wydawane przez odpowiednie organy ochrony środowiska⁶ w drodze decyzji administracyjnych, a więc każda sprawa dotycząca wydania pozwolenia jest sprawą indywidualną.

Podstawowym kryterium przy wydawaniu pozwoleń są standardy jakości powietrza. Zgodnie z przepisami eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny⁷. Standardy te są określone dla benzenu, dwutlenku azotu/tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i tlenku węgla⁸. Niektóre inne substancje wprowadzane z instalacji do powietrza są objęte dodatkowym kryterium uwzględnianym przy wydawaniu pozwolenia (i dokonywaniu zgłoszenia) jakim są wartości odniesienia⁹.

Przekroczenie określonej w pozwoleniu wielkości dopuszczalnej emisji danej substancji – niezależnie od tego, czy jest to substancja objęta standardami jakości powietrza czy wartościami odniesienia – podlega sankcji w postaci administracyjnej kary pieniężnej. Są one wymierzone prowadzącemu instalację w trybie określonym w ustawie prawo ochrony środowiska przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Określenie w pozwoleniu dopuszczalnej wielkości emisji w taki sposób, aby nie zostały przekroczone standardy jakości powietrza lub wartości odniesienia wymaga uwzględnienia wielu czynników związanych z eksploatacją instalacji, ale także parametrów związanych z warunkami terenu (topograficznymi) oraz atmosferycznymi. Z tego względu stężenie substancji w powietrzu, jakie powoduje dana emisja, oblicza się wykorzystując odpowiedni matematyczny model rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu¹⁰. Każdy wniosek o wydanie pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji powinien zawierać informacje na temat modelu matematycznego zastosowanego do oceny oddziaływania tej instalacji na stan powietrza oraz wyniki wykonanej oceny, z określeniem stopnia i zasięgu oddziaływania instalacji. Na tej podstawie organ ochrony środowiska podejmuje decyzję o wydaniu (albo o odmowie wydania) pozwolenia oraz określa jego warunki. W przypadku instalacji nowo budowanych wymagających pozwolenia na emisję przepisy nie dopuszczają oddania instalacji do użytkowania bez uzyskania wymaganego pozwolenia¹¹.

Analiza w zakresie oddziaływania danej instalacji na stan powietrza powinna być także wykonana w przypadku instalacji podlegającej zgłoszeniu¹². Warunkiem skutecznego dokonania zgłoszenia instalacji nowo budowanej lub istotnie zmienianej jest zapewnienie dotrzymania standardów jakości powietrza poza terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny. W przypadku zgłoszenia instalacji nowo budowanych, których eksploatacja powodowałaby przekroczenie standardów jakości środowiska, organ

⁵ art. 184 i art. 221 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

⁶ art. 378 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

⁷ art. 144 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

⁸ załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021 r. poz. 845).

⁹ załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 87).

¹⁰ załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu.

¹¹ art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

¹² art. 152 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

właściwy do przyjęcia zgłoszenia wnosi sprzeciw, co oznacza brak zgody na rozpoczęcie eksploatacji instalacji¹³. Ponadto każda instalacja niewymagająca pozwolenia może mieć określone przez właściwy organ ochrony środowiska, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące jej eksploatacji¹⁴. Decyzje eksploatacyjne, o których mowa w tym przepisie, są decyzjami, w których organ ochrony środowiska może ustalić - jeżeli stwierdzi, że jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska - wymagania analogiczne do określanych w pozwoleniach.

Podsumowując należy stwierdzić, że ocena oddziaływania instalacji do spopielenia zwłok na stan powietrza jest dokonywana indywidualnie dla każdej instalacji, w związku z wydaniem pozwolenia na emisję, dokonaniem zgłoszenia instalacji, albo wydaniem decyzji eksploatacyjnej. Ocena taka musi uwzględniać prawne wymagania w zakresie norm jakości powietrza. Ponadto instalacja do spopielenia zwłok wymagająca pozwolenia na emisję albo zgłoszenia właściwemu organowi ochrony środowiska nie może być oddana do użytkowania bez uregulowania stanu formalno-prawnego. Przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska przewidują odpowiednie sankcje za niedopełnienie tych wymagań. Niedopuszczalne jest także eksploatowanie takiej instalacji z naruszeniem warunków wydanego pozwolenia albo niezgodnie z dokonany zgłoszeniem¹⁵.

Kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy – Prawo ochrony środowiska w zakresie przestrzegania decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji i jej wpływu na stan środowiska (w tym niewątpliwie decyzji na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza) – w tym w zakresie ilości i jakości emisji spalin do powietrza z krematoriów, prowadzi Inspekcja Ochrony Środowiska¹⁶.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM
2. Ministerstwo Zdrowia
3. Ministerstwo Rozwoju i Technologii

¹³ art. 152 ust. 4a pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

¹⁴ art. 154 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

¹⁵ art. 342 i 351 ustawy z dnia 27 kwietnia 2024 r. – Prawo ochrony środowiska.

¹⁶ art. 2 ust. 1 pkt 1 lit b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 425).